

Helhetslyftet – Slutrapport Fristads folkhögskola

AMIF 2022/20356811

Textförfattare: Mahmood Kadir, Elisabet Nilebrant, Maria Hindström

Datum: 2025-06-19

Dokumentnamn: Helhetslyftet – Slutrapport Fristads folkhögskola

Kontaktperson: Elisabet Nilebrant, Fristads folkhögskola, Folkhögskoleförvaltningen Västra Götalandsregionen

Projektnummer: AMIF: Helhetslyftet, 20356811

Telefon: 033-236800, 0700-825157

E-post: fristads.folkhogskola@vgregion.se

Sammanfattning

Bakgrund:

Helhetslyftet har varit ett treårigt integrationsprojekt finansierat av AMIF och samordnat av Folkhögskoleförvaltningen i Västra Götalandsregionen. Projektet har syftat till att stärka tredjelandsmedborgares språkkunskaper, anställningsbarhet och delaktighet i samhället genom anpassade utbildningsinsatser. Fristads folkhögskola deltog med särskilt fokus på språk, friskvård, skapande verksamhet och arbetslivsorientering.

Insatsens genomförande:

Fristads folkhögskola har erbjudit insatserna *Du och ditt liv* i samverkan med Vårgårda kommun samt *Förberedande jobbspår* i samverkan med Arbetsförmedlingen Borås, riktade till personer långt från arbetsmarknaden. Undervisningen kombinerade svenska som andraspråk med tematiska ämnen såsom friskvård, bakning, skapande och samhällsorientering.

Målet har varit att stärka språkliga, sociala och praktiska färdigheter för ökad självförtroende och sysselsättningsmöjligheter.

Främsta resultat:

- Deltagarna upplevde ökad självförtroende, större språklig trygghet och förståelse för arbetslivets krav.
- Genom praktiska moment och skolgemensamma aktiviteter stärktes deltagarnas sociala nätverk och känsla av meningsfullhet.
- Flera (men inte alla) har gått vidare till praktik, karriärvägledning eller andra insatser via Arbetsförmedlingen.

Erfarenheter:

Projektet visar att folkbildningens kombination av teori, praktik och gemenskap är väl anpassad för målgruppen. Nyckelfaktorer har varit ett holistiskt upplägg, närvarande pedagogik och kulturellt anpassad undervisning. Utmaningar har funnits i att hantera varierande språknivåer och etablera gemensamma ramar i en heterogen grupp. Samverkan med Arbetsförmedlingen har stärkts under projektets gång, vilket möjliggjort mer individanpassat stöd.

Vidare implementering:

Det finns ett tydligt behov och önskemål från deltagare om fortsättning, men Fristads folkhögskola saknar ekonomiska resurser för att driva arbetet vidare. För fortsatt effekt krävs engagemang och finansiering från

Arbetsförmedlingen och kommunen. Erfarenheterna visar att liknande insatser bör prioriteras då de påvisar betydande framsteg i målgruppens språkutveckling, hälsa, självförtroende och vägar mot arbete.

Innehåll

Sammanfattning.....	2
Innehåll.....	3
Inledning.....	4
Projekt mål för Helhetslyftet	4
Beskrivning av insatsen	5
Resultat	9
Beskäftigelses Indikator Projektet - BIP	10
SKAPA – Skattning Av Progression mot Arbete	Error!
	Bookmark not defined.
Dokument och bilagor	15
Referenser.....	Error! Bookmark not defined.

Inledning

Helhetslyftet, var ett projekt som pågick mellan september 2022 till och med maj 2025. Projektet var finansierat genom medel från Asyl- och migrationsfonden (AMIF) och projektägare var Styrelsen för folkhögskolorna i Västra Götalandsregionen med projektledning förlagd på Folkhögskoleförvaltningen. Syftet med projektet var att tillhandahålla ändamålsenliga utbildningar som var anpassade till målgruppens behov där målgruppen var tredjelandsmedborgare (medborgare i länder utanför EU/EES). De utbildningsinsatser som projektet innefattade skulle utgå från tanken om att kombinera yrkesstudier med studier i svenska och/eller andra förberedande insatser inför arbetslivet. Vidare var målet med Helhetslyftet att minska arbetslösheten och öka känslan av delaktighet i samhället hos tredjelandsmedborgare. Då det finns ett samband mellan hälsa, livssituation och möjlighet att ta till sig utbildning hade projektet även inkluderat insatser med hälsokommunikation och föräldrastöd för deltagarna i projektet.

Projektet genomfördes med partners från region, kommun och civilsamhälle i 17 kommuner i Västra Götaland och Halland. Projektpartners ansvarade för olika slags insatser för deltagarna, så som Nästa steg, Kombinationsutbildningar, Förberedande jobbspår kommun och Förberedande jobbspår folkhögskola. För att behålla en sammanhållen projekttidé fanns utöver projektledningen även samordnare för de olika insatserna som har koordinerat de olika delarna i projektet. Denna slutrapport syftar till att beskriva det arbete som Fristads folkhögskola genomförde i Helhetslyftet, redovisa projektresultat samt lyfta fram utmaningar och vilka delar som kommer att tas med i det fortsatta arbetet.

Projekt mål för Helhetslyftet

Helhetslyftet hade tre framskrivna projekt mål för deltagarna samt för verksamheterna;

- 1) ökade kunskaper i svenska språket
- 2) ökad anställningsbarhet där individuella förutsättningar matchar arbetsmarknadens behov
- 3) utvecklade metoder, arbetssätt och samverkansformer för arbetet med integration.

På Fristads folkhögskola har vi främst arbetat med projekt mål 1,2, 3 och beskriver vårt arbete med dessa mål i denna slutrapport för Helhetslyftet. I projektet tog projektpartners fram en förändringsteori med mål uppdelat

på organisation, ledning och medarbetare samt deltagare. Dessa har sedan följts upp utifrån ett systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete där inrapportering skett genom kontinuerlig dokumentation, vilket i sin tur utgjort underlag i de diskussioner som genomförts på dialogmötena. Dialogmötena har skett mellan projektpartners och projektledning och syftat till att skapa reflekterande lärtillfällen. Systematiken och återkommande diskussioner har bidragit till att områdena nedan har kunnat utvärderas, utvecklas och bidragit till förbättrade arbetsätt.

Organisation

- Upparbetade samarbeten mellan organisationer i projektet.
- Metoder kring samarbete, samverkan och samordning.
- Insatserna är anpassade efter deltagarens behov och förutsättningar samt samhällets kompetensförsörjningsbehov.
- Metodutveckling av kombinationsutbildningar.
- Metodutveckling av BIP samt SKAPA-verktyg för deltagare.

Ledning och medarbetare

- Ledning och medarbetare har ett långsiktigt perspektiv på kedjan av stöd och insatser för deltagarens väg mot arbete.

Deltagare

- 60 % av deltagarna anger att insatsen inom Helhetslyftet har varit till hjälp för deras integration.
- 60 % av deltagarna har ökat sina förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden enligt BIP.
- 80 % av språkdeltagarna har förbättrat sina kunskaper i svenska enligt GERS eller SFI.

Beskrivning av insatsen

Fristad folkhögskola har haft insatserna *Du och ditt liv* och *Förberedande jobbspår*. Dessa insatser har varit snarlika men med ett större fokus på arbetsmarknadsorientering i den sistnämnda. Båda har haft *Hälsoskola* som en del av insatsen och som har bedrivits i deltagarnas hemkommun (Vårgårda respektive Borås).

Du och ditt liv finns ingående redovisad i metodbeskrivningen som är bifogad som dokument.

Commented [SG1]: Jmf med lägesrapport: Bakgrund, var är/var vi?

Förberedande jobbspår har vänt sig till personer som har behövt utveckla sina svenska kunskaper (i de fyra färdigheterna tala, höra, skriva och läsa) samt arbetsmarknadsorientering och inblick/inkludering i det svenska samhället.

Deltagarna har erbjudits aktiviteter med fokus på kommunikation på svenska, skapande, friskvård och hälsa, dans, bakning, studiebesök, sång och musik samt gruppdynamiska aktiviteter. Språkmätning av dessa fyra områden har utförts enligt kriterierna från Skolverket.

Syfte och mål

Arbetsförmedlingen önskade dels att få hjälp att kartlägga varför dessa individer befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden, dels för att öka deltagarnas medvetenhet om vad de själva behöver göra för att komma närmare ett arbete eller fortsatta studier. Syftet med kursen var därför både att stötta en utveckling av det svenska språket och samhällsorientering samt att få en större förståelse för individens fysiska, psykiska och språkliga hinder i dagsläget.

Målgrupp

I början av september 2024 hade vi uppstart av ett *Förberedande jobbspår* på Fristads folkhögskola. Gruppen bestod av 15 deltagare i åldrarna 34 - 62 år från Afghanistan, Kurdistan, Egypten, Somalia, Syrien, Tjetjenien och Eritrea. Insatsen har drivits i samarbete med Arbetsförmedlingen i Borås. Tre av deltagarna var män och resten kvinnor. Det skapade en god dynamik att det fanns en blandning av kön i gruppen och männen hade en god kontakt sinsemellan.

Under ht-24 gick gruppen från 15 till 12 deltagare. En deltagare slutade på grund av flytt till en annan kommun och en fick jobb som personlig assistent, den tredje blev sjukskriven. Flera av deltagarna har varit mer eller mindre påverkade av fysisk och psykisk ohälsa under projektets gång.

Upplägg

Kursen var på heltidsstudier på Fristad folkhögskola och deltagarna var på plats i Fristad fyra dagar i veckan samt i Borås på Hälsoskola en halvdag i veckan. Den andra halvdagen hade de självstudier hemma.

Personalen i Förberedande jobbspår

Personalen i insatsen bestod av en tjänst i Svenska som andraspråk på 100% som fokuserade på språkutvecklingen och samhällsorienteringen samt två tjänster på respektive 30 samt 25% i estetiska ämnen. Dessa pedagoger arbetade med mer praktiska moment i kursen i form av friskvård, matlagning, musik och skapande med händerna. Syftet var att

skapa en större bredd för deltagarna och få möjlighet att stimulera språkutvecklingen igenom olika metoder.

Deltagarna fick möjlighet att koppla ihop teori och praktik. Mycket av innehållet påminde om det i *Du och ditt liv* men med tillägg av tydligare jobbfokus i form av samhällsorientering, arbetsmarknadskunskap och studiebesök på olika arbetsplatser.

Kursinnehåll

Fokus på att läsa, höra, tala och skriva enkla texter. Undervisningen var anpassande till deltagarnas kultur, yrkesliv och rörde bl a rättigheter och skyldigheter på arbetsplatsen. De fick genomgång av betydelsen av att vara medlem i facket samt övat intervju teknik – dvs vad bör man säga/inte bör säga under en arbetsintervju, för att stärka upp individernas trygghet i dessa situationer.

I språkundervisningen har mångfalden av olika yrken uppmärksammats. Detta har vidgat tankarna hos deltagarna och stöttat dem i att våga utmana sig själva att tänka i nya banor.

Skapa med händer

I ämnet *Skapa med händer* har deltagarna arbetat med olika metoder för att kombinera praktisk skapande verksamhet med språkträning. Genom att tillverka bruksföremål i keramik har de fått öva på planering, begreppsanvändning och hela arbetsprocessen från formgivning till bränning och glasering.

Deltagarna har även snickrat fågelholkar, en aktivitet som inkluderat moment såsom att tolka en ritning, hantera olika verktyg och deras benämningar. Därefter har holkarna dekorerats och monterats på skolans område, vilket har skapat en naturlig koppling till ämnet naturkunskap. Som en del av språkträningen har deltagarna fått lära sig namnen på fågelarter som potentiellt kan bebo holkarna, med stöd av kortspel som pedagogiskt verktyg.

Vid flera tillfällen har deltagarna även fått skapa egna bilder och därefter sätta ord till sina verk, först muntligt och sedan skriftligt. Den pedagogiska tanken bakom denna metod är att språkförståelsen förstärks när individer själva får formulera och koppla ord till sina egna bilder och upplevelser, vilket bidrar till en mer långsiktig språkinläring.

Friskvård

I friskvården har gruppen haft olika former av gruppträning. Oftast har vi

börjat med en språkpromenad för att därefter antingen arbeta med styrketräning, dans eller återhämtande yoga. Språkpromenaderna har varit i närområdet (skog, sjö, bebyggelse osv.).

Flera av deltagarna hade fysiska begränsningar (smärta/värk) som ibland hindrade dem från att delta fullt ut i friskvården. Men det fanns alltid förenklade alternativ och flera deltagare upplevde sig stärkta av att kunna vara med trots sina begränsningar.

Bakning

Vid flera tillfällen har deltagarna fått möjlighet att vara i skolans pedagogiska kök för att baka. Träningen har bestått av flera olika moment. Oftast har ingredienserna och recepten varit givna för varje situation och de har fått baka allt från kanelbullar och lussekatter till pajer, mjuka kakor, pepparkakor, knäckebröd samt rawfood bollar. Dels har detta givit möjlighet att träna på svenska igenom att tolka rätt ingredienser och mängd till varje recept, dels genom att följa bakprocessen korrekt med stöd. De har känt sig hemma i köket och de har uppskattat att få arbeta praktiskt.

Studiebesök

Deltagarna har under terminen varit på ett antal studiebesök såsom *Center of circulation* i Vara, företaget *ACG* och jobbmässa i Borås samt informationsmöte med polisen. De var även på *Textilmuseet* i Borås och hos räddningstjänstförbund i Borås. AF kom också och berättade om sitt arbete och uppgift. Syftet med dessa studiebesök var att deltagarna fick en inblick i hur det såg ut på olika arbetsplatser och därmed i det svenska samhället.

Besöket till biblioteket i Borås och Fristad gav ett bra resultat, då deltagarna lånade böcker och sedan redovisade innehållet i böckerna till läraren i skolan. Målet med dessa besök var att öka deltagarnas läsförståelse och att ta tillvara på biblioteken som resurs i närområdet.

Skolgemensamma aktiviteter

I november deltog gruppen i skolans evenemang ”Jul på folkhögskola” som lockade 2300 utomstående besökare. Arrangemanget blev ett gott exempel på ett ”verkligt sammanhang” att ingå i, det blev ett väldigt lyckat och meningsfullt inslag för hela gruppen.

Gruppen höll även i ett café för skolan i förbindelse med en skolgemensam dag vid namn ”Agera mera” med fokus på klimatfrågan. Deltagarna var här med och bakade, förberedde inför dagen och fick sedan ta ansvar för caféet under själva klimatdagen. Det innebar både service, försäljning och städ. Dessutom fick de delta i ett par olika workshops såsom reparera mera (kläder och möbler) där de fick möjlighet att arbeta praktiskt igen och träna på svenska i nya konstellationer.

Framträdanden

Deltagarna har även övat inför att medverka i ett sångframträdande på skolans gemensamma julavslutning. På sommaravslutningen medverkade flera av deltagarna i ett litet dansframträdande. Dessa uppträdanden har bidragit till att träna svenska i ett musikaliskt format och samtidigt få utmana sig själva med att ställa sig på en scen tillsammans och på så vis bidra med innehåll till en skolgemensam aktivitet.

Nya vänner

Pedagogerna har sett hur nätverkande inom gruppen har vuxit under terminen. Ett erfarenhetsutbyte har växt fram trots deras olika kulturer och bakgrunder och de har diskuterat och tipsat varandra för att hitta vägar till att bryta sitt utanförskap. Deltagarna kontaktade även tidigare deltagare för att ta reda på hur hen hade gjort för att få ett arbete och på så vis reflekterat över hur de själva kan ta konkreta steg för att komma vidare.

Dessa exempel ovan har alla varit med till att stärka deltagarnas självförtroende. Pedagogerna konstaterade att folkbildningen är en väldigt passande utbildningsform för även den här målgruppen.

Resultat

När det gäller budget och bemanning visade det sig vara en utmaning att vi fick söka medel till tjänster i ett väldigt tidigt skede där vi inte hade någon information alls om den faktiska kunskapsnivån hos deltagarna och deras stödbehov och att det sedan inte var möjligt att påverka sin resurstilldelning och den sökta tjänstgöringsgraden.

Framförallt i Du och ditt liv-gruppen hade deltagarna lägre kunskapsnivå och än större stödbehov än vad vi hade utgått ifrån i kombination med att nivåerna och måendet varierade väldigt mycket mellan olika deltagare. För att kunna möta alla på rätt nivå och möjliggöra stegförflyttningar för alla, fick vi dela upp klassen i mindre grupper. Det gjorde att varje deltagare fick färre lärarledda timmar. Här hade det varit gynnsamt att kunna söka mer resurser för att kunna dubbelbemanna på svenskalektionerna.

Resurserna räckte till bättre till det Förberedande Jobbspåret där deltagarnas behov inte spretade lika mycket.

Pedagogerna i jobbspåret upplever att deltagarnas självförtroende ökade under insatsens gång. Deltagarna vågade diskutera mer aktivt och uttrycka sina åsikter alltmer gentemot gruppstart i september. De tillägnade sig

Commented [SG2]: Jmf med lägesrapport
Hur gör/gjorde vi? Hur blev det?

ytterligare arbetsmarknadskunskap (arbetsgivare, arbetsmottagare, facket, hur man betar sig på arbetsplatsen) samt förbättrade sina kunskaper i svenska språket ytterligare något.

I ämnena Skapande och Bakning har deltagarna utmanats i de traditionella könsrollerna och blivit uppmanade till att prova/ta sig an aktiviteter som de vanligtvis tidigare inte har tränat på.

I gruppen har det funnits ett öppet diskussionsklimat och en mottaglighet för att prova på nya färdigheter vilket även kan öppna för fler möjligheter framöver.

Här följer en överblick över deltagarnas nästa steg:

3 pers. har en ohälsa och AF inväntar vården

2 pers. går till AF karriärvägledning

3 pers. går till praktik via kommunen + SFI

2 pers. går till AF:s Rusta och Matcha

2 pers. har AF ingen klar plan för

Beskæftigelses Indikator Projektet - BIP

Resultat BIP

Resultatet visar att vi som personal nu känner till BIP.

Vi har fått kunskap om metoden som vi inte kände till innan.

Alla folkhögskolor arbetar utifrån principen att vi tror på individen och att denne har stor delaktighet i verksamheten. BIP användes dock i begränsat mån på Fristad folkhögskola.

Deltagarna själva har varit väl medvetna om att de saknar utbildningsbakgrund och detta har påverkat både deras egen tro och erfarenhet av hur svårt det är att komma ut på arbetsmarknaden i Sverige.

En heterogen grupp med olika individer skapar svårigheter för pedagogen att hitta lämpliga metoder och material som passar alla i gruppen i undervisningen. Trots detta har deltagarna gjort framsteg språkligt, läsförståelse och muntligt. Men de flesta har inte gjort en mätbar höjning – detta var heller inte förväntat. Detta indikerar att man behöver en långsiktighet i insatser med denna målgrupp, ett år är för kort tid.

Samverkan

Samverkan med AF

Jobbspåret har haft gemensamma möten med AF under kursens gång tillsammans med projektledare Annika Engbåge med fokus på deltagargenomgång och diskussioner om hur mycket AF kan stötta individerna i deras nästa steg.

Det andra mötet verkade något mer hoppfullt och framåtsiktande än det första. Det ledde till att en av deltagarna fick komma på en arbetsintervju som lokalvårdare på ett bostadsbolag som möjligen kunde leda till vaktmästeri. Det var en viktig erfarenhet men tyvärr fick deltagaren inte arbetet denna gång (det var 15 sökande till intervju).

Undervisningen på Fristads folkhögskola fortsatte fram till 28 maj. Därefter har det varit AF:s uppdrag att ta hand om deltagarnas fortsättning. AF försökte tillsammans med kommunen att jobba med en individuellt anpassad väg som tex praktik eller jobbträning. AF har samtidigt fortsatt varit tydliga med att individerna själva behöver ta egna initiativ för att vara aktivt arbetssökande.

Det var positivt för insatsen att AF var mer på banan i det Förberedande Jobbspåret än i Du och ditt liv – både genom gemensamma och individuella möten med deltagarna. De fick en närmare kontakt åt båda håll vilket är en förutsättning för att kunna ge individuellt anpassat stöd i processen att komma närmare arbetsmarknaden.

Berättelse från deltagare

Här följer berättelser från deltagarna i Förberedande jobbspår:

Naeim (62 år)

Jag har lärt mig mycket på denna kurs. Nu kan jag läsa, skriva texter bättre. Det är intressant att man lär sig via skapande och när man lyssnar på musik på svenska (jag lärde mig många nya ord). Skapande lektioner var min första upplevelse i språkinlärning. Jag lärde mig svenska och flera andra saker genom att göra saker och ting med händerna.

När jag promenerade kunde jag förstå hur viktigt det är när man gör olika saker i skolan för att må bra. Jag förstår mer grammatik i svenska för att kunna skriva och tala rätt svenska. Jag förstår mer nu när jag diskuterar med människor om min framtid som arbetssökande. Jag lärde mig att jag inte skall ha så bråttom när jag presenterar mig själv på svenska.

Jag lärde mig om AF-s roll i min framtid som arbetslös person i Sverige. Jag kan tänka mig nu att själv ta initiativ när jag söker jobb. I kursen lärde jag mig att inte bara tänka på ett yrke när jag söker jobb utan jag kan se olika alternativ. Att skriva rätt svenska betyder jättemycket, detta lärde jag mig när vi hade diktamen i skolan. Att må bra är viktigt för att man skall fokusera på språkinlärning och samtidigt vara aktiv att söka jobb.

Dunya (51 år)

“Jag lärde mig att tala tydligare svenska och läsa enkla texter. Jag lärde mig mer om vad jag kan göra på arbetsplatsen. Jag lärde mig att undvika kulturkrock på arbetsplatsen samt att söka andra jobb ifall jag inte hittar jobb inom mitt yrke.”

Omelsheer (39 år)

“Jag har lärt mig att prata och läsa bättre svenska. Jag träffade många kompisar från olika kulturer och länder. Vi skaffade kontaktnätverk för att hjälpa varandra. Jag träffade kollegor från andra grupper (sjuksköterskor) som studerade på Fristads folkhögskola.

Det var bra att vi gick ut, dansade och promenerade. Man mår bra när man är frisk. Det blir bra när vi kan börja med praktik för att skaffa mer erfarenheter om jobb och samtidigt få prata svenska.”

Alima (60 år)

“Jag har lärt mig skriva, tala och läsa bättre på våra svenska lektioner. Jag har lärt mig mycket om olika yrken och vad AF kan göra för att vi skall skaffa ett nytt jobb. Det är viktigt att jag själv tar initiativet för att söka jobb.

Hälsan är viktigt och vi har fått jättebra lektioner i dans, lagat mat, lyssnat på musik samt varit ute och promenerat. Det är relevant att jag kan tänka mig söka

andra jobb såsom städa, klippa gränser på gatan (kommunalt jobb) samt diska på restauranger. Jag lärde mig både språk och att skapa många olika saker i skolan. Det var jättebra.”

Kibret (51 år)

“Jag trivdes med alla mina kolleger från olika länder i skolan. Idag kan jag tänka mig att kontakta dem och fråga när jag söker jobb i framtiden. Jag har lärt mig mer om olika yrken och hur man kan tala med arbetsgivaren när man kommer till en intervju eller när man börjar praktisera. Lektioner i skapande och friskvård var intressant då jag lärde mig mycket i dessa ämnen och tränade svenska.”

Zahra (59 år)

“Jag har lärt mig att få kontakt med alla i gruppen. Alla var goda kompisar. Jag kan skilja mellan olika arbeten och tänka mig att acceptera vilket jobb som helst. Vi har tränat svenska, bakat, dansat, lyssnat och vi lärde oss mycket både svenska och om hälsan.”

Amina (35 år)

“Kursen gav mig möjlighet att utveckla mig att tala, skriva (diktamen) och läsa. Jag lärde mig om AF-s roll när man är arbetslös och vad vi själva kan göra när vi söker jobb. Jag skall läsa svenska på Komvux och praktisera som lokalvårdare och det är bra. Jag kan tänka mig och söka andra jobb som kan ge mig möjlighet att gå ut till arbetsmarknaden. Jag skall praktisera nu för att skaffa erfarenheter om jobb och utveckla mitt språk. Vi tränade, bakade och lärde oss om skapande.”

Kemsa (49 år)

“Jag har lärt mig att förstå, tala och skriva bättre svenska. Jag träffade många personer från olika kulturer som orienterade mig om arbetsmarknaden och kunde hjälpa mig att söka jobb. Erfarenhetsutbyte var en vinst för alla i gruppen. Jag lärde mig mycket när vi bakade och tränade med lärarna. Skapande övningar var jätteintressanta för mig, jag har inte jobbat sådant förut.”

Samah (48 år)

“Jag har lärt mig mycket på kursen, framför allt när vi har haft lektioner i svenska, bakat och arbetat med skapande. Tyvärr kunde jag inte alltid vara närvarande på grund av sjukdom.”

Fazul (61 år)

“Det har varit en jättebra kurs. Jag har utvecklat mig mycket både språkligt och som individ. Jag lärde mig mycket i skapande, svenska och när vi hade hälsa som tema.”

Hasan (57 år)

“Jag har lärt mig att skriva och att tala bättre svenska. Det var jättebra med skapande och undervisning i friskvård. Nu vet jag bättre hur jag kan träna svenska och söka jobb.”

Hanifa (50 år)

“Jag lärde mig mycket i skapande, i svenska och när vi hade lektioner i friskvård. Det var roligt att lära känna människor från andra kulturer. Vi samarbetade jättebra.”

Erfarenheter och implementering

Deltagarna själva har implementerat nya vanor såsom att nyttja stadens bibliotek och tagit till sig vikten av promenader och naturvistelse som påverkar deras hälsa och koncentrationsförmåga. Gruppen har också fortsatt att stärka och fördjupa det sociala nätverket sinsemellan.

Utmaningen har framför allt varit att arbeta med så många olika språknivåer då gruppen hade olika språkliga förmågor från olika kulturer. Kulturkrockar har uppstått bl a i form av svårigheter att passa tider.

Det var framgångsrikt att samarbeta tillsammans med andra pedagoger och att både erbjuda svenskundervisning i kombination med skapande, friskvård och skolgemensamma aktiviteter.

Deltagarna har påvisat att de trivs med att vara en del av folkbildningen. Flera av deltagarna har efter kurslut uttryckt att de verkligen saknar detta sammanhang och tycker det är svårt att återigen vara tillbaka i väntposition inför nästa steg. Miljöombytet av att komma till Fristads folkhögskola har varit av stort värde och de vill inget hellre än att få komma ut och bidra i det svenska samhället.

Commented [SG3]: Jmf med lägesrapport Vart ska vi? Lärdomar och implemetering

En vidare implementering av projektet kommer i dagsläget tyvärr inte att kunna ske. Folkhögskolan har inga egna ekonomiska medel för att bedriva fortsatt verksamhet.

Det hade varit av stort värde att AF och kommunen kan se vinsten i att prioritera och finansiera detta meningsfulla och utvecklande sammanhang för målgruppen framöver.

Dokument och bilagor

Skriv in om ni skickar med dokument eller bilagor.

Bilaga 1

[Metodbeskrivning - Du och ditt liv.docx](#)